

การศึกษาและสร้างสรรค์ศิลปะจากเรื่องเล่าเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 พื้นที่วัดเขาทุเรียน

STUDY AND ART CREATION BASED ON THE STORIES OF WORLD WAR 2, WAT KHAO DURIAN AREA

สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง*

Sathit Thimwatbunthong*

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University.

*Corresponding author, e-mail: sathit112499@hotmail.com

Received: 21 August 2020; **Revised:** 15 December 2020; **Accepted:** 11 February 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและสร้างสรรค์ศิลปะ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลจากเรื่องเล่าสงครามโลกครั้งที่ 2 ด้วยการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากเรื่องเล่าและทำให้วัดเขาทุเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยศึกษาและวิเคราะห์ด้วยการใช้เกณฑ์ 1) แนวความคิด 2) หลักการทางศิลปะ การจัดองค์ประกอบภาพ รูปทรง พื้นผิว รูปและพื้น และสี และนำเรื่องเล่ามาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ศิลปะของผู้วิจัย จากผลการศึกษาและสร้างสรรค์ศิลปะ พบว่าทหารญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทยภายใต้ชื่อว่า “สงครามมหาเอเชียบูรพา” โดยทางบกมาทางจังหวัดเสียมราฐ ทางน้ำมาทางอ่าวไทย ทหารญี่ปุ่นตั้งค่ายขนาดใหญ่ที่เขาชะงอกและเขาทุเรียน ซึ่งชาวบ้านไม่ได้ให้ความช่วยเหลือหรือต่อต้าน แต่คนไทยเน้นการค้าขายเป็นหลัก ลักษณะของเชลยศึกไม่สวมเสื้อ นุ่งผ้าเตี่ยว ชาวบ้านสงสารนำอาหารมาให้แต่ญี่ปุ่นจะขัดขวาง มีการเผยแพร่วัฒนธรรมญี่ปุ่น อาทิ มีการเล่นละครภายในค่ายด้วยการแต่งกายเป็นหญิง ทหารญี่ปุ่นนิยมแก้ผ้าอาบน้ำ การทำขนมโมจิ ชาวบ้านไม่รู้จักขบวนการเสรีไทย ภายหลังจากญี่ปุ่นแพ้สงคราม ได้นำม้า ลา จำนวน 1,000 ตัว มาฆ่าให้ตาย ทหารญี่ปุ่นอดอยากมาก ต้องขุดมันกินหรือนำอุปกรณ์เครื่องใช้ เสื้อผ้า นาฬิกา และอาวุธมาแลกกับอาหาร มีทหารบางนายถึงกับใช้ปืนยิงตัวตาย ผลของสงครามทำให้เศรษฐกิจไทยตกต่ำเกิดภาวะเงินเฟ้อ มีการพิมพ์ธนบัตรออกใช้ในปริมาณเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว เป็นจุดเปลี่ยน ด้านศิลปวัฒนธรรม กรณี “ศิลป์ พีระศรี” และ “เหม เวชกร” และศิลปะแนวทาง “Abstract Expressionism” ในระยะเวลาต่อมา โดยการสร้างวัดเขาทุเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์ สงครามโลกครั้งที่ 2 เขาทุเรียน

Abstract

The purpose of this research is to study and to create work of art. The researcher aims to collect data from the stories told about World War 2 and create art work as a means to promote Wat Khao Durian as a learning center. The methodology applied in the study based on the following criteria 1) the concept

of work and 2) principles of composition, shape and form, texture, background and colour. The stories told are applied to inspire the art creation. According to the researcher's study and art creation, the work portrays the Japanese troops landing in Thailand during the period of "Greater East Asia War." The troops travelled by the Gulf of Thailand and entered Thailand via Siam Riap. They built a big soldier camp at Khao Cha Ngok and Khao Durian. The villagers neither assisted nor resisted them. They focused only on trading with them. The war prisoners presented in the work were bare chested; they wore only pants. The villagers showed their sympathy by giving food to the prisoners but they were stopped by the Japanese soldiers. Inside the camp, there was a play. The soldiers all dressed as women. The Japanese soldiers enjoyed naked-bathing. The villagers did not know the Free Thai Movement. After the defeat of Japan in World War II, they brought out 1000 of horses and donkeys to kill. The Japanese soldiers were starved. They had to go out in the jungle to dig taros and potatoes for food. They even brought out appliances, clothes, watches, and weapons to trade for food. Some officers used guns to committed suicide. The war had a significant impact on the economy in Thailand: poor economy and inflation. The banknotes were issued more. It was the turning point of arts and culture as can be seen in the works of Silpa Bhirasri's and Hem Wechakorn's abstract expressionism in later time and the building of Wat Khao Durian as learning center.

Keywords: Art Creation, World War 2, Wat Khao Durian Area

บทนำ

ไทยและญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กันมายาวนาน ย้อนไปสมัยอยุธยาครั้งแผ่นดินสมเด็จพระเอกาทศรถ และเรื่อยมานอกจากจะเป็นความสัมพันธ์ทางการค้าแล้ว เมืองไทยในสมัยนั้นก็ยังมีชาวญี่ปุ่นอพยพมาตั้งถิ่นฐานเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งจัดตั้งเป็นหมู่บ้านของตนเอง ในบางช่วงเวลาชาวญี่ปุ่นที่พำนักอยู่ในเมืองไทยก็เข้าไปมีบทบาทในวงการเมืองของไทย ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นได้ขาดหายไปเมื่อญี่ปุ่นมีนโยบาย "ปิดประเทศ" ซึ่งต่อเนื่องกว่า 150 ปี ไทยกับญี่ปุ่นได้กลับมาติดต่อกันอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งในตอนนั้นญี่ปุ่นได้เปลี่ยนแปลงการปกครองได้ครั้งศตวรรษ มีความเจริญก้าวหน้ามากกว่าเมืองไทยเป็นอย่างมาก ต่อมาในปี พ.ศ. 2430 ไทยกับญี่ปุ่นได้ทำสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีฯ ตามฉบับของ "สนธิสัญญา บาวริง" ซึ่งไทยได้ทำกับชาติตะวันตกหลายชาติ ซึ่งในการนี้เท่ากับไทยได้ให้การรับรองญี่ปุ่นว่ามีสถานภาพเท่าเทียมกับชาติตะวันตก และมี "สิทธิสภาพนอกอาณาเขต" เหนือดินแดนของไทยตามสนธิสัญญาดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามญี่ปุ่นกับไทยก็มีสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างกันมาโดยตลอด โดยปราศจากเรื่องผิดพ้องหมองใจกัน ในขณะที่ญี่ปุ่นให้ความเคารพต่อเกียรติภูมิของชาวไทย ในฐานะชาติเอกราชในเอเชียด้วยกัน ไทยก็มีความชื่นชมในความเจริญและความเข้มแข็งของญี่ปุ่น ในฐานะชาวเอเชียด้วยกัน ตามตำนานเสรีไทยภาคพิเศษ [1]

ช่วงเวลาก่อนที่สงครามโลกครั้งที่ 2 จะเกิดขึ้นนั้น เป็นช่วงเวลาที่สร้างความสับสนอลหม่านต่อวิถีชีวิตของคนไทยจากระดับชาวบ้านไปจนถึงผู้ทำหน้าที่ในการปกครองบ้านเมืองในขณะนั้น คือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่เกิดอาการระแวกระแวนกับการที่จะต้องตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่ที่สุดท้ายก็อนุญาตให้กองทัพญี่ปุ่นใช้ประเทศเป็นทางผ่าน แต่ในขณะเดียวกันก็ได้สร้างความโกรธแค้นให้แก่คนไทยในขณะนั้น คนไทยที่อยู่ต่างประเทศโดยเฉพาะนักเรียนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มี ม.ร.ว.เสนีย์

ปราโมช เป็นทูตประจำอยู่ในกรุงวอชิงตัน และคนไทยที่ไปศึกษาอยู่ในประเทศอังกฤษได้ก่อกลุ่มขึ้น โดยใช้ชื่อว่า “เสรีไทย” โดยมาร์กาเรต แลนด์อน ได้สะท้อนภาพถึงคนไทยในประเทศไทยช่วงเวลานั้นไว้ว่า “ชีวิตคนไทยในภาพรวม จะเห็นได้ว่าดำเนินไปตามวิถีเดิม โดยที่ญี่ปุ่นมิได้เข้ามาแทรกแซงแต่ประการใด คนไทยโดยเฉลี่ยต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ มากมายกว่าเมื่อก่อนสงคราม แต่คนไทยไม่มีความอดอยากเหมือนชาวยุโรปหรือแม้กระทั่งคนญี่ปุ่นเอง ข้าวของอาจจะมีราคาแพงขึ้น แต่ก็ไม่แพงเหมือนสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 ผลไม้ ผักหญ้า ปลาบั้ง ยังคงเหลือเฟือตามเดิม คนไทยและครอบครัวไม่เคยทราบถึงความเหนื่อยยากของครอบครัวคนญี่ปุ่นในเมืองไทย ไม่มีการเกณฑ์ผู้คนไปทำอะไร ยกเว้นอาจจะมีการนิคมสร้างขึ้นสำหรับคนว่างงาน [2] น้ำมันที่คนไทยทั่วไปจำเป็นต้องใช้ ก็คือน้ำมันสำหรับทอดอาหารเล็ก ๆ น้อย ๆ”

จากจิตสำนึกรวมระหว่างคนไทยกับคนญี่ปุ่นที่เราสองประเทศมีความผูกพันในด้านต่าง ๆ มายาวนาน โดยเฉพาะด้านศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งต่างก็มีเอกลักษณ์เฉพาะมีความโดดเด่น เป็นการวางพื้นฐานมาจากพุทธศาสนาเดียวกัน ย่อมเข้าใจในอุปนิสัยใจคอทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่อาหารการกิน โดยเฉพาะเราต่างมีพระมหากษัตริย์อยู่ด้วยเช่นเดียวกัน โดยมาร์กาเรต แลนด์อน ได้แสดงบรรยากาศของสังคมไทยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ว่า

“ในเมืองไทยยังไม่มี การต่อต้านญี่ปุ่นด้วยกำลังอาวุธอย่างในยูโกสลาเวีย ส่วนการต่อต้านในแบบอื่น ๆ ก็มีบ้าง แต่ไม่น่าประทับใจนัก หลายสัปดาห์มาแล้วมีข่าวจากเมืองไทยว่า นายวณิช ปาณะนนท์ ซึ่งเป็นผู้ร่วมมือกับญี่ปุ่นอย่างใกล้ชิดที่สุด ได้กระทำอัตวินิบาตกรรม ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ธรรมดาสำหรับคนไทย นอกจากนั้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ วิทยุโตเกียวได้รายงานข่าวการล่มสลายของรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม วิทยุตั้งกล่าวได้แจ้งชื่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของประเทศไทยว่าเป็น โกวิท อภัยวงศ์ สหายสนิทของหลวงประดิษฐมนูธรรม ตั้งแต่ครั้งเป็นนักเรียนในประเทศฝรั่งเศสในขณะนั้นหลวงประดิษฐ์ฯ เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์แต่เพียงคนเดียวสำหรับสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ซึ่งกำลังทรงศึกษาอยู่ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ หลวงประดิษฐ์ฯ เป็นผู้นำของกลุ่มคนรักประชาธิปไตยมายาวนาน และเป็นผู้ก่อกำเนิดรัฐธรรมนูญของไทย อีกทั้งเป็นผู้เสนอมาตรการต่าง ๆ ในการเสริมสร้างประชาธิปไตยที่ฐานราก เช่น การขยายการศึกษาให้ทั่วถึง และกรณีสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด พระยาศรีเสนา รัฐมนตรีต่างประเทศคนใหม่ เคยมีเรื่องไม่ลงรอยกับญี่ปุ่น และได้ลาออกจากตำแหน่งทูตไทยประจำกรุงโตเกียวภายหลังเหตุการณ์ที่เฟอร์ล ฮาร์เบอร์”

จอมพล ป. พิบูลสงคราม ถึงแม้มีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศให้ประชาชน มีศักยภาพความสามารถในทุกด้าน แต่ท่านได้ให้ความสำคัญในการรักชาติบ้านเมือง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นทำให้ท่านถูกประณามว่าเป็นคนขายชาติ เป็นอาชญากรของชาติหรืออะไรก็ตามที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น เพียงเพื่อให้ประเทศชาติอยู่ได้ และวิถีชีวิตของคนไทยได้ดำเนินต่อไปตามธรรมดาที่เป็นอยู่ โดยมาร์กาเรต แลนด์อน ได้แสดงทัศนะถึงเหตุการณ์ในช่วงนั้นว่า

“ภายหลังที่ญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองประเทศไทยโดยเด็ดขาดแล้วนานพอสมควร ชาวไทยจากทุกภาคส่วนของราชอาณาจักรได้ทยอยกันเข้ามาอาสาสมัครทำการรบ ซึ่งเป็นที่เข้าใจวาระกับศัตรูของเมืองไทย ขบวนการใต้ดินของไทย ซึ่งต่อมาได้เติบโตขึ้นเป็นองค์กรที่ทรงพลัง ได้อุบัติขึ้นในเวลาที่ไม่ถึง 12 ชั่วโมงภายหลังที่กองทัพญี่ปุ่นได้ยึดกรุงเทพฯ การต่อต้านในช่วงแรกมิได้มีการวางแผนล่วงหน้ากระจายไปตามพื้นที่ และขาดประสิทธิภาพ หากแสดงถึงจิตสำนึกของความโกรธแค้นที่เป็นแรงกระตุ้นให้คนไทยต่อต้านทั้งญี่ปุ่นและทั้งรัฐบาลไทยเองก่อนญี่ปุ่นขึ้น วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เข้า สาย บ่าย คำ กรอกหูคนไทยให้ทำลายทุกสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อศัตรู ถ้าวาทประเทศไทยโดนรุกราน แต่เมื่อวิกฤติได้มาถึงจริง ๆ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ยอมรับข้อเรียกร้องของญี่ปุ่นอย่างเต็มอกเต็มใจ โดยที่มีได้ปรึกษาหารือคณะรัฐมนตรี”

ภายหลังจากการเกิดขึ้นของขบวนการเสรีไทยได้สร้างตำนานเกี่ยวกับคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศที่มีบทบาทในการแสดงออกถึงความหวังในแผ่นดิน ดังเช่น พิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณีและเป็นรองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ได้เป็นนายทหารเสรีไทยสายอเมริกา รุ่น 1 มาปฏิบัติงานในประเทศไทย และเข้าสู่ประเทศไทยโดยผ่านประเทศลาวโดย วิชิต วงศ์ ณ ป้อมเพชร ได้แสดงทัศนคติกล่าวโดยสรุปไว้ว่า “ในระยะเวลา 1 ปี ซึ่งปฏิบัติงานใต้ดินในประเทศไทย จนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้สงบลงเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2488 พิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา มีประสบการณ์ในหลายด้าน อันเป็นประโยชน์ต่อการรับใช้มาตุภูมิในขบวนการเสรีไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ “ปฏิบัติการซิริฟเวส” ที่จังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา ซึ่ง ร.ต.อ. โพนม จันทร์คตะ ได้ถามว่าผมสนใจที่จะแบ่งตำราจสันติบาล จำนวน 2 นาย ซึ่งได้รับฝึกจากผมแล้ว ไปประจำหาข่าวที่นครนายก (ใกล้ค่ายญี่ปุ่นที่เขาสระโงกซึ่งเป็นฐานกำลังบำรุงที่ใหญ่มากของญี่ปุ่น) หรือไม่ ผมตอบด้วยความปิติยินดี แล้วคัดเลือกมื่อที่ดีที่สุด 2 นายไปประจำที่นครนายก” งานที่นครนายกได้ผลดีน่าปลื้มใจ นอกจากข่าวความเคลื่อนไหวของทหารญี่ปุ่นนั้น ผมยังได้รับดาบซามูไรและกระสุนปืนครกของญี่ปุ่น และผมนำไปให้นายทหาร โอ.เอส.เอส ระดับสูงซึ่งประจำอยู่ที่กรุงเทพฯ ได้ชมด้วยความพอใจ

ในเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2488 เราได้รับคำสั่งให้เตรียมในที่ตั้งกับมิให้ปฏิบัติการต่อสู้ใด ๆ นอกจากเป็นการป้องกันตัวหรือได้รับสั่งจากกองบัญชาการที่กรุงเทพฯ เท่านั้น เราอดหลับอดนอนกันจริงจริง เพราะคาดว่าคงจะมีการปะทะกับทหารญี่ปุ่น แต่ปรากฏว่าเหตุการณ์ลงเอยด้วยดี กล่าวคือสหรัฐฯ ได้ทิ้งระเบิดปรมาณูลูกแรกที่เมืองฮิโรชิมา เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม และลูกที่สองที่เมืองนางาซากิ เมื่อ 9 สิงหาคม

14 สิงหาคม พ.ศ. 2488 ได้มีการประกาศพระบรมราชโองการของสมเด็จพระจักรพรรดิอิโรฮิโต ยอมจำนนต่อฝ่ายสัมพันธมิตรโดยปราศจากเงื่อนไข และให้บรรดาทหารญี่ปุ่นทั้งหมดวางอาวุธโดยสิ้นเชิงกับเมื่อ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2488 ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (ฯพณฯ ปรีดี พนมยงค์) ได้ประกาศสันติภาพ โดยมีสาระสำคัญว่า การประกาศสงครามต่อสหรัฐอเมริกาเป็นโมฆะ และประเทศไทยได้ตัดสินใจที่จะกลับคืนมาซึ่งสัมพันธมิตรอันดีที่เคยมีมากับสหประชาชาติเมื่อก่อนวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484 และพร้อมที่จะร่วมมือทุกทางกับสหประชาชาติในการสถาปนาเสถียรภาพในโลกใบนี้ นอกจากนั้น บรรดาดินแดนที่ญี่ปุ่นได้มอบให้ไทยครอบครอง ไทยก็พร้อมที่จะมอบคืนอังกฤษ และบรรดาความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้น ก็จะชดเชยให้โดยชอบธรรม

25 กันยายน พ.ศ. 2488 นายจรัส ฉายะพงศ์ เดินทางนำเสรีไทยค่ายฉะเชิงเทราสวนสนามร่วมกับเสรีไทยค่ายอื่น ๆ ทั่วประเทศ ผ่านอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน โดยมี ฯพณฯ ปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์และหัวหน้าขบวนการเสรีไทยเป็นประธาน หลังจากนั้น ณ สโมสร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการเมือง ฯพณฯ ปรีดี พนมยงค์ ได้กล่าวปราศรัยแก่พรรคเสรีไทย แล้วสลายขบวนการเสรีไทย ณ บัดนั้น

ตามที่โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้นำนิสิตในระดับปริญญาตรี โท และเอก เข้าร่วมโครงการเครือข่ายศิลปะทัศนศิลป์เพื่อชุมชน : ปฏิบัติการ WORK SHOP ที่วัดเขาทุเรียน ในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2558 ได้ทำการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ จังหวัดนครนายก และวัดเขาทุเรียน โดยพระสิทธิวรนายก (เจ้าคุณเล็ก) เจ้าอาวาสวัดเขาทุเรียน ได้เรียนเชิญคุณครูสมชาย รักหน้าที่ ที่ทำการสอนอยู่ที่โรงเรียนวัดสมบุญธรรมสามัคคี ซึ่งเป็นคนพื้นที่ ต. เขาพระ ท่านบรรยายให้นักเรียนที่มาจากโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่โดยรอบของวัดเขาทุเรียน จำนวน 230 คน ในการบรรยายนั้น ได้เล่าเรื่องเหตุการณ์ในช่วงที่ทหารญี่ปุ่นเข้ามามีบทบาทอยู่ในพื้นที่ของ ต. เขาพระ พร้อมนำอุปกรณ์ต่าง ๆ อาทิ ดาบ จอบ ขุดดิน แจกัน เหยียน มาประกอบคำบรรยาย เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงพื้นที่ดังกล่าว กับเหตุการณ์สงครามโลกที่ 2 ที่ผ่านมา

ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับทหารญี่ปุ่นที่เขาทุเรียนนั้น เป็นไปในลักษณะของความเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งจะตรงกันข้ามกับสถานที่อื่น ๆ โดยเฉพาะการรักษาพยาบาล หรือการเผยแพร่ทางวัฒนธรรม เช่น การทำขนม

โมจิ โดยทหารญี่ปุ่นได้สอนให้ชาวบ้านที่เป็นคนไทย มีร่องรอยแห่งสงครามแต่อาจจะเสื่อมสลายไปบ้างตามกาลเวลา เช่น ค่ายทหาร ค่ายเชลยบังเกอร์ หลุมเพลาะ หลุมสำหรับวางปืนใหญ่ เป็นต้น

ภายหลังจากญี่ปุ่นประกาศยอมจำนนต่อสงครามในวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2488 สถานที่บริเวณเขาพระกั๊ยยังเป็นสถานที่ควบคุมทหารญี่ปุ่นอยู่ โดยใช้เป็นที่ปลดและรับมอบอาวุธจากฝ่ายญี่ปุ่น โดยมีการประมาณจำนวนทหารญี่ปุ่นจะมีถึง 70,000 คน ก่อนที่จะส่งกลับญี่ปุ่นในลำดับต่อไป ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนมากที่สุดในประเทศในขณะนั้น และได้มีการทำพิธีมอบอาวุธระหว่างฝ่ายสัมพันธมิตรกับทหารญี่ปุ่นขึ้นอีกด้วย ทหารญี่ปุ่นได้เริ่มเดินทางออกจากนครนายก วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2489 และได้ออกไปจนหมดในเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2489 ทหารญี่ปุ่นเสียชีวิตไปทั้งสิ้น 699 นาย ศพถูกฝังอย่างกระจัดกระจายรอบโรงเรียนนายร้อยจุลจอมเกล้าในปัจจุบัน

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาและสร้างสรรค์ศิลปะจากเรื่องเล่าเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 พื้นที่วัดเขาทุเรียน” จึงเป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ของทางราชการและหน่วยงานภาคเอกชน พร้อมด้วยเรื่องเล่าจากบุคคลหลากหลายอาชีพที่ได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับเหตุสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ผ่านมา ด้วยการร้อยเรียงและรวมเป็นข้อมูลในแต่ละด้าน แล้วจึงประมวลข้อมูลสร้างจินตนาการที่ประกอบไปด้วยร่องรอยจากพื้นที่ของเขาทุเรียนหรือเขาชะโงก เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เป็นระบบ พร้อมด้วยการสร้างสรรค์ผลงานด้านทัศนศิลป์ที่เป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างความเป็นศาสตร์และศิลป์เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้างต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบจากเรื่องเล่าเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจากเรื่องเล่าเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2
3. เพื่อให้วัดเขาทุเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยศึกษาและสร้างสรรค์ (Research and Creation) โดยศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 จากพื้นที่ในจังหวัดนครนายก โดยเฉพาะพื้นที่เขาทุเรียนและเขาชะโงก ที่ได้มีกองทัพญี่ปุ่นมาตั้งค่ายเป็นเส้นทางผ่านที่สำคัญที่จะเดินทางเข้ากรุงเทพฯ จากเอกสารและบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลในระยะเวลา 10 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งบุคคลที่ได้สัมภาษณ์ยังอยู่ในวัยหนุ่มสาวนั้น มีช่วงชีวิตร่วมสมัยกับสงคราม จนผ่านมาถึงช่วงวัยสูงอายุ บทสัมภาษณ์จึงเป็นกุญแจอันสำคัญที่จะขยายองค์ความรู้จากการบอกเล่าด้วยการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สืบค้นจากเอกสารที่จัดทำไว้อย่างเป็นระบบจากหน่วยงานองค์กรบริหารส่วนตำบลเขาพระ โดยผู้วิจัยจะได้นำเรื่องเล่าเหล่านั้นมาสร้างสรรค์ศิลปะเป็นผลงานภาพวาด เพื่อเป็นการเสริมสร้างพลังแห่งจินตนาการที่สัมพันธ์กันระหว่างเรื่องเล่ากับภาพที่จะได้ปรากฏอยู่ในงานวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร (Documentary study) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา การบันทึก รายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

2. การศึกษาจากภาคสนาม (Field study) โดยการเลือกพื้นที่การศึกษาที่ผ่านเหตุการณ์สงคราม มีบุคคลที่ได้ร่วมสมัยในเหตุการณ์ที่พื้นที่วัดเขาทุเรียน ตำบลเขาพระ จังหวัดนครนายก จากผู้เฒ่าผู้แก่ ซึ่งในขณะนั้นมีอายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาว ซึ่งปัจจุบันมีอายุอยู่ในช่วงวัย 80-90 ปี การให้ท่านเหล่านั้น ได้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ตรงจากเหตุการณ์ที่ได้พบเห็นมาด้วยตัวเอง เพื่อที่จะนำเรื่องเล่าเหล่านั้นมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะต่อไป กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งคัดเลือกจากผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีความทรงจำยังดีทั้งเพศชาย

และเพศหญิง ที่ยังสามารถเล่าเรื่องจากความทรงจำ โดยจะเน้นข้อมูลในการสร้างแนวความคิดในแต่ละเรื่องที่จะนำไปสร้างสรรค์ภาพต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสืบค้นข้อมูลจากเรื่องเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
2. ข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัย
3. การลงพื้นที่สำรวจบรรยากาศแวดล้อมจากพื้นที่วิจัย
4. การสัมภาษณ์บุคคลในทุกระดับจากพื้นที่วิจัย (เอกสารจากหน่วยงานราชการ)
5. การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากแรงบันดาลใจจากเรื่องที่เล่า
6. สถานที่ทำการศึกษา
 - วัดเขาทุเรียน
 - บริเวณพื้นที่เขาชะโงก
 - กองวิชาประวัติศาสตร์ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
 - องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ
 - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครนายก
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
 - หอศิลป์จังหวัดนครนายก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลงานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นไปในลักษณะงานวิจัยพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ด้วยการนำบทสัมภาษณ์และเรื่องเล่าประสานสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์จากประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และข้อมูลจากประวัติศาสตร์ร่วมสมัยมาเรียบเรียงจากบริบทตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากคำบอกเล่าด้วยการวาดภาพด้วยสีอะครีลิคสีน้ำมัน ใช้เทคนิคและกลวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจากเนื้อหาของภาพนั้น ๆ ให้มีความสอดคล้องกันระหว่างภาพวาดกับเรื่องเล่าให้ได้ผลงานอย่างมีเอกภาพในที่สุด โดยใช้เทคนิคกระบวนการพื้นฐานในการระบายสีน้ำมัน 3 ประการ ดังนี้

การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (ALLA PRIMA)

การระบายสีแสดงลีลารอยพู่กัน (BRUSH WORK)

การระบายสีหนาทับกัน (IMPASTO)

โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ผลงานจากการสร้างสรรค์จากเรื่องเล่าในเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในพื้นที่เขาทุเรียนและเขาชะโงกโดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

1. แนวความคิด
2. หลักการทางศิลปะ
 - การจัดวางองค์ประกอบของภาพ (COMPOSITION)
3. ทักษะธาตุ (VISUAL ELEMENTS)
 - รูปทรง (FORM)
 - พื้นผิว (TEXTURE)
 - รูปและพื้น (FIGURE AND GROUND)
 - สี (COLOUR)

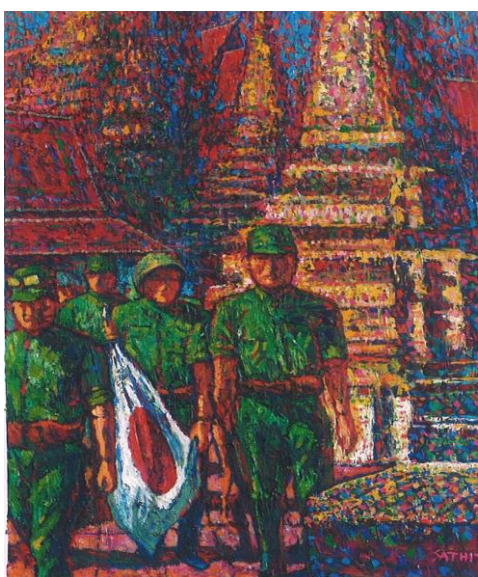
ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเรื่องในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 บริเวณพื้นที่บ้านเขาทุเรียน และพื้นที่เขาชะโงก เป็นพื้นที่ทำการศึกษา โดยเฉพาะบุคคลที่มีชีวิตร่วมสมัยกับเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งยังพอดันพบอยู่บ้าง โดยบุคคลกลุ่มนี้เป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไป ยังคงจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี โดยผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่น่ามารวบรวมเป็นหมวดหมู่และทำการวิเคราะห์จำแนกเป็นประเด็นต่าง ๆ นำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยการใช้วัสดุสีน้ำมัน ในกลวิธีตามความเหมาะสมเนื้อหาของภาพเป็นสำคัญ

จากการศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยบทสัมภาษณ์จากชาวบ้าน โดยคณะนายทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อปี พ.ศ. 2532 และนำมาประมวลเป็นหัวข้อต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ได้เป็นภาพจากผลงานที่ใช้จินตนาการตามเรื่องเล่าที่เกิดขึ้น เป็นจำนวนภาพ 12 ภาพ ด้วยสีอัสตุสีน้ำมันโดยมีขนาด 100x80 เซนติเมตร และ 100x70 เซนติเมตร โดยใช้การวิเคราะห์จากหลักการทางศิลปะ มีผลงานสร้างสรรค์จากเรื่องเล่าเหตุการณ์ สงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนี้



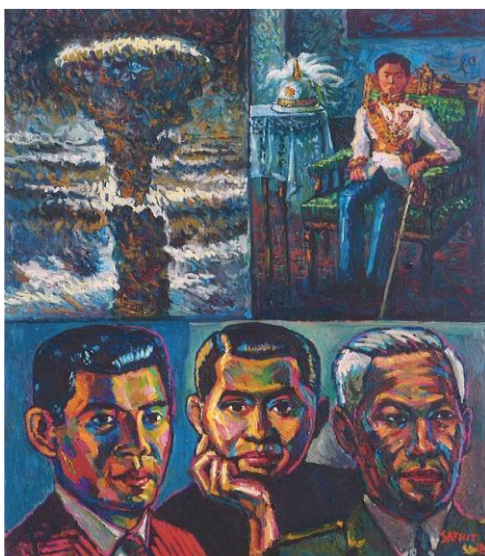
ภาพที่ 1 สมเด็จพระเทพฯ เสด็จเยี่ยมประชาชนที่วัดเขาทุเรียน
เทคนิคสีอัสตุ สีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



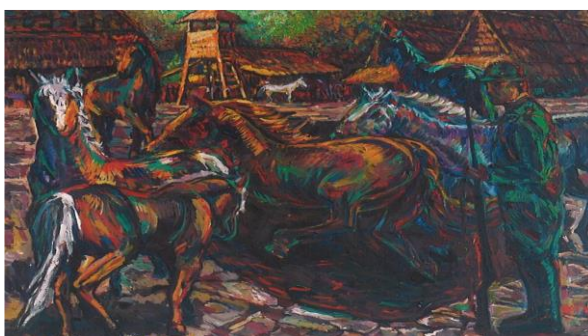
ภาพที่ 2 ทหารญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทย
เทคนิคสีอัสตุ สีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



ภาพที่ 3 การเล่นละครในค่ายทหารญี่ปุ่น
เทคนิคสีอวัสตุ สีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



ภาพที่ 4 เสรีไทยพื้นที่วัดเขาทุเรียน/เขาชะงอก
เทคนิคสีอวัสตุ สีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



ภาพที่ 5 ม้าถูกฆ่าตายเป็นพันตัว
เทคนิคสีอวัสตุ สีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



ภาพที่ 6 ทหารญี่ปุ่นนำอาวุธเครื่องใช้มาแลกอาหาร
เทคนิคสีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



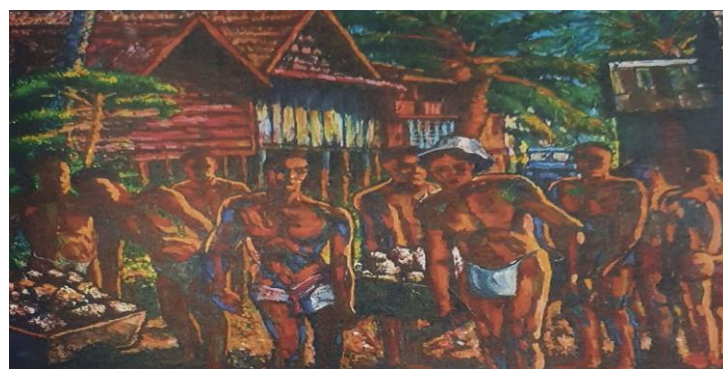
ภาพที่ 7 วัฒนธรรมญี่ปุ่นในสังคมไทย
เทคนิคสีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



ภาพที่ 8 วิธีเชลยศึกฝ่ายสัมพันธมิตรในค่ายทหารญี่ปุ่น
เทคนิคสีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



ภาพที่ 9 เซลยศึกในค่ายทหารฝ่ายสัมพันธมิตร
เทคนิคสีอ้วสดู สีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



ภาพที่ 10 ทหารเชลยทำถนนที่เขาทุเรียน/เขาชะงอก
เทคนิคสีอ้วสดู สีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



ภาพที่ 11 เหตุการณ์ร่วมสมัยกับพื้นที่วัดเขาทุเรียน
เทคนิคสีอ้วสดู สีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561



ภาพที่ 12 เหตุการณ์ร่วมสมัยกับพื้นที่วัดเขาทุเรียน
เทคนิคสีอวัสตุ สีน้ำมัน ขนาด 100X80 เซนติเมตร ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

การพัฒนาสร้างสรรค์ของผู้วิจัย

จากการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุสีน้ำมัน จำนวน 12 ภาพ ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากเรื่องเล่าจากชาวบ้านที่มีชีวิตร่วมสมัยช่วงเวลาสงครามโลกครั้งที่ 2 จากพื้นที่วัดเขาทุเรียนและพื้นที่เขาชะงอก เกิดขึ้นจากการที่ผู้วิจัยได้ไปจัดโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตลอดระยะเวลา 6 ปีที่ผ่านมา จึงเป็นการสร้างความผูกพัน ทั้งจากชาวบ้าน นักเรียน ครู และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ส่งผลต่อการสร้างแรงบันดาลใจที่ประสานสัมพันธ์กับเรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ของเหล่าทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (ร.ร.จปร.) โดยผลงานสร้างสรรค์ ได้สร้างขึ้นตามลักษณะเฉพาะตัวของผู้วิจัย โดยลักษณะของภาพจะมีอยู่ 2 ลักษณะคือ ภาพเขียนที่ผ่านเรื่องเล่าและภาพเขียนที่ผู้วิจัยได้ใช้จินตนาการสร้างสรรค์ไปตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ด้วยผลงานสร้างสรรค์ดังกล่าว

แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจำนวน 12 ภาพ

ผู้วิจัยได้แบ่งแยกลักษณะของการสร้างสรรค์ไว้ 3 กลุ่ม ด้วยลักษณะ ดังนี้

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานกลุ่มที่ 1 เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจากเรื่องเล่าที่อยู่ในยุคปัจจุบัน ดังนี้

ภาพที่ 1 “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเยี่ยมประชาชนที่วัดเขาทุเรียน” ซึ่งเป็นภาพที่เกิดขึ้นจากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพบเอกสารจากต่างประเทศว่า พื้นที่วัดเขาทุเรียนเคยเป็นค่ายทหารญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงมีความสนพระทัยโดยได้เสด็จมาที่วัดเขาทุเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เสด็จเยี่ยมเยือนและพบปะกับประชาชนทำให้หน่วยงานทางราชการและแวดวงการศึกษาได้มีความตื่นตัวในการทำให้พื้นที่วัดเขาทุเรียน กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ในที่สุด

แนวความคิดในการสร้างผลงานกลุ่มที่ 2 เป็นการสร้างสรรค์ที่ผ่านเรื่องเล่าจากชาวบ้านที่มีช่วงชีวิตอยู่ในเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 “ทหารญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทย”การที่ประเทศไทยต้องเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 2 ภายใต้ชื่อว่า “สงครามมหาเอเชียบูรพา” ด้วยเหตุผลที่ว่า “เพื่อปลดปล่อยประเทศอาณานิคมให้อิสระ” วันที่ 8 ธันวาคม

พ.ศ. 2484 เป็นวันที่ญี่ปุ่นโจมตีฐานทัพอากาศที่เพิร์ลฮาร์เบอร์ โดยญี่ปุ่นถือเป็นฤกษ์ชัยในการบุกโจมตีประเทศต่าง ๆ ในแถบเอเชีย โดยเฉพาะประเทศไทยญี่ปุ่นมีการโฆษณาชักชวนตั้งข้อความ “การร่วมใจระหว่างไทยกับญี่ปุ่นนั้น จะได้นำความสันติสุขมาแก่ไทย”

ภาพที่ 3 “การเล่นละครในค่ายทหารญี่ปุ่น” โดย สุณา ได้เล่าถึงการละเล่นและบทบาทของพระไว้ว่า “เวลานั้นมี 8 รูป ต้องหุงอาหารเอง ประมาณ 1 เดือน ที่ไม่มีเหตุการณ์รุนแรง ชาวบ้านกับพระก็สามารถบิณฑบาตได้ตามปกติ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการเล่นจี่ของจีน การละเล่นหรือการแสดงนั้นส่วนมากเป็นการเล่นเพื่อความสนุกสนาน

ภาพที่ 4 “เสรีไทย : พื้นที่วัดเขาทุเรียน/วัดเขาชะโงก” โดย อภรณ์ พันระพุมมี ได้เล่าว่า “ประชาชนรู้เรื่องราวทั้งหมดของสงครามโลกจากวิทยุ ซึ่งเป็นสิ่งที่สนใจของชาวบ้านยิ่ง แต่ไม่มีใครทราบเลยว่า จะมีทหารญี่ปุ่นบุกเข้ามาเร็วขนาดนี้ ซึ่งช่วงก่อนหน้าที่ทหารญี่ปุ่นจะเข้ามา ชาวบ้านยังประกอบอาชีพของตน ไม่มีการเตรียมตัว เพื่อรับมือทหารญี่ปุ่นแต่อย่างใด”

ภาพที่ 5 “ม้าถูกฆ่าตายเป็นพันตัว” โดย พระครูแดง จินต.ทน.โต ได้เล่าไว้ว่า “แถบไหนมีค่าย ก็จะมีม้า, ลา เต็มไปหมด ส่วนมากจะเป็นเจ้านายใหญ่ ใช้ขี่ตรวจบริเวณทหารระดับล่าง ส่วนลาบรรทุกของ ลา, ล่อรถบรรทุกอาหาร มีการใช้รถม้า รถจีบ กลางวันเดินมาจะมีเครื่องสนามเต็มไปหมด เมื่อสงครามยุติ ญี่ปุ่นถอนกำลังออกไปมีการเผาข้าวของเครื่องใช้ และเผาค่ายที่พัก มีการยิงม้าซึ่งเป็นพาหนะสำคัญตายเป็นจำนวนมาก โดยไม่ได้กลบ ทำให้บริเวณนั้นน้ำที่ไหลตามลงมาบ่อเป็นสีดำ และใบไม้จะมีแมลงตอม เกาะดำไปหมดเป็นจำนวนมาก เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงคราม ก่อนจะออกไปมีการฆ่าม้าเป็นจำนวนมาก โดยการขุดอุโมงค์แล้วยิงม้าให้ตายแล้วม้าตกลงไปในอุโมงค์นั้น”

ภาพที่ 6 “ทหารญี่ปุ่นนำอาวุธเครื่องใช้มาแลกอาหาร” โดยสุขได้เล่าว่า “เมื่อญี่ปุ่นออกไปก็มีฝรั่งเข้ามาแทน มีการต่อรถลงเอาของ ส่งพวกเสื้อผ้าให้เชลยฝรั่งก็เปลี่ยนจากเชลยเป็นผู้ชนะ ญี่ปุ่นเป็นผู้แพ้ก็ต้องเป็นเชลยฝรั่งที่เข้ามาปลดอาวุธญี่ปุ่น” ผัน มีมูลได้เล่าไว้อีกว่า “พอรู้ว่าประเทศแพ้สงครามแล้ว มีทหารบางนายถึงกับคว่ำปิ่นมายิงตัวตาย ด้วยความเสียใจมาก กระทำอาชกรรมนี้ประมาณ 5-6 คน ส่วนข้าวของเครื่องใช้ทุกอย่าง มักจะนำไปทำลาย ผังหรือทิ้งน้ำ ทั้งนี้ไม่นิยมนำมาแจกชาวบ้าน ถ้าใครนำมาแจกจะถูกลงโทษอย่างหนัก ช่วงแพ้สงครามก็ยังพักอยู่ในประเทศไทย อยู่ระยะหนึ่งประมาณ 5-6 เดือน จึงกลับประเทศของตน” ซึ่ง บุญเชื้อ แสงสง่า ได้เล่าไว้อีกว่า “เมื่อสงครามยุติลงญี่ปุ่นบางคนนำอาวุธปืน, กระบี่ มาแลกกับอาหาร กองทหารญี่ปุ่น ค่อย ๆ ถอนกำลังออกจากราชการ” โดยพระครูแดงเล่าไว้อีกว่า “ทหารญี่ปุ่นจะเอาของ เช่น เสื้อผ้า, นาฬิกา มาแลกอาหารจากชาวบ้าน เช่น กล้วย ขนมไก่”

ภาพที่ 7 “วัฒนธรรมญี่ปุ่นในสังคมไทย” การดำเนินชีวิตภายในค่ายนั้น เป็นการแสดงให้เห็นได้ว่าการทำหน้าที่ตามบทบาทที่เป็นอยู่กับการดำเนินชีวิตที่เป็นรูปแบบตามขนบธรรมเนียมประเพณีของตน เช่น การอาบน้ำ ในลักษณะแก้ผ้าทั้งหมดนั้น เป็นวัฒนธรรมญี่ปุ่นซึ่งเป็นเรื่องปรกติตามวิถีชีวิตตามที่ปฏิบัติมา แต่ในสภาพของสังคมไทยนั้นถือว่าเป็นเรื่องแปลก ที่จะนำมาเล่าจากสิ่งที่ตนเองพบเห็นจากช่วงเวลาที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนั้น ถึงแม้ว่าจะสร้างความหมั่นไส้อยู่บ้างในสายตาของชาวบ้านที่ทำให้ผิดวัฒนธรรมประเพณีนิยมของสังคมที่เป็นอยู่ จึงนำไปสู่การกลั่นแกล้ง แต่ในทางตรงกันข้ามทหารญี่ปุ่นได้แสดงออกตามวิถีชีวิตของตนที่เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมอันดั้งเดิมที่ถึงแม้จะอยู่ต่างถิ่นฐาน แต่การแสดงออกอย่างอิสระเหมือนตนเองอยู่ในประเทศของตนนั้น สะท้อนได้ถึงการสร้างอำนาจที่มีอยู่มากล้นที่นำไปสู่การแสดงออกถึงวิถีทางวัฒนธรรมพร้อมกับการเผยแพร่ทางวัฒนธรรมในลักษณะเดียวกัน เล่าไว้โดย สวัสดิ์ กระสวยทอง

ภาพที่ 8 “วิถีเชลยศึกฝ่ายสัมพันธมิตรในค่ายทหารญี่ปุ่น” การใช้ชีวิตอยู่ในค่ายของการเป็นเชลยศึกในฝ่ายสัมพันธมิตรนั้น นอกจากจะถูกทหารญี่ปุ่นให้ต้องทำงานต่าง ๆ อาทิ การทำถนน การขุดบ่อ การทำงาน

ในลักษณะต่าง ๆ ที่อยู่ภายในค่าย ตามแต่ทหารญี่ปุ่นจะเป็นคนออกคำสั่ง จะด้วยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจอยู่ที่ตาม ถึงแม้ว่าจะเห็นดเห็น้อยหรือหวโหยอยู่ที่ตาม แต่ในความโหดร้าย ทารุณ โนบทยาตต่าง ๆ ที่เชลยศึกก็ต้องพานพบตามบทบาทต่าง ๆ ตามที่เป็นไปแต่ในส่วนของแง่มุมในการใช้ชีวิตประจำวันก็ยังดำเนินต่อไปเล่าไว้ โดย อาจารย์ พันระพุมมี

ภาพที่ 9 “เชลยศึกในค่ายทหารฝ่ายสัมพันธมิตร” กองทหารญี่ปุ่นได้เริ่มเข้ามาในช่วงปี พ.ศ. 2484 กองกำลังทหารญี่ปุ่นนั้น ได้มาตั้งค่ายที่เขาชะงอกและเขาทุเรียน โดยมาพักในลักษณะชั่วคราวแล้วถึงจะเดินทางต่อไปในสถานที่ต่าง ๆ ตามแผนการในการจัดเตรียมไว้ โดยจะใช้โรงเรียนเป็นสถานที่พักที่อยู่ด้านบนของโรงเรียน ส่วนใต้ถุนนั้นจะเป็นที่นอนในระดับพลทหารพร้อมด้วยมุ้งจะนอนใต้ถุนเช่นเดียวกัน โดยทหารญี่ปุ่นจะปฏิบัติงานทำหน้าที่อยู่ภายในค่าย โดยไม่ออกเดินทางมาภายนอกโดยไม่จำเป็น แต่ก็สามารถสร้างบรรยากาศการค้าขายระหว่างคนไทยกับทหารญี่ปุ่นเป็นไปได้ด้วยดีเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งทหารญี่ปุ่นเองก็ไม่มีปะทะกับชาวบ้านแต่อย่างไร โดยจะขอเพียงใช้พื้นที่ของชาวบ้านเป็นเพียงทางผ่านไปเท่านั้น เล่าไว้ โดย วิจิต อุจาวาที

ภาพที่ 10 “ทหารเชลยทำถนนที่เขาทุเรียน/เขาชะงอก” กองทหารญี่ปุ่นจะมีการสร้างที่พักตลอดเวลาทำบ้าน ทำถนน ทำหลุมคล้าย ๆ ที่เก็บของ โดยจะจ้างคนไทยให้ทำงาน ในส่วนของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมากจะไปตัดพวกกิ่งไม้ที่เกาะ 2 ข้างทางถนน โดยมีทหารญี่ปุ่น 1 คน มาคุมงานไทยประมาณ 2-3 คน โดยมีหัวหน้างานเป็นคนไทยคอยจัดหาคางานให้ทหารญี่ปุ่น จะมีการเปลี่ยนงานทุกวันแล้วแต่ทหารญี่ปุ่นที่มาเลือกเอาว่าจะให้ทำอะไร ผู้ให้สัมภาษณ์ทำงานในฐานะ “ลูกกุลี” ได้ค่าแรง 2 บาท 50 สตางค์ ต่อ 1 วัน ทำงาน 2 โมงเช้า ถึง 4 โมงเย็น ส่วนพวกช่างไม้ พวกที่มีเครื่องมือ เช่น ค้อน สิ่ว เลื่อย จะได้ค่าแรง 5 บาท ต่อวัน การทำงานภายในค่ายทหารญี่ปุ่นส่วนใหญ่จะเป็นคนไทย ส่วนพวกเชลยศึกจะมีทหารญี่ปุ่นคุมอยู่ตลอดเวลา โดยให้ทำงานอีกอย่างคือการให้หุดช่องเขาค้าง ๆ อุโมงค์ โดยให้คนไทยหุดเป็นช่องแบบเปิดข้างบน เมื่อหมดชั้นตอนนั้นแล้วทหารญี่ปุ่นจะไล่คนไทยออกแล้วให้พวก “เจ๊กไหหล่า” ทำงานต่อ แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ เล่าว่าเคยเห็นว่าญี่ปุ่นจะทำเป็นอุโมงค์คล้าย ๆ ที่เก็บของโดยเอาไม้กั้นข้างบน บนหลุมใช้ดินถมอีกที คล้าย ๆ ถ้า หุดพื้นเสมอกันจากปากหลุมลึกประมาณ 10 วา โดยเห็นตลอดแนวเขาประมาณ 10 กว่าหลุม อยู่ริมถนน แต่ละหลุมห่างกันเป็นช่วง ๆ เท่า ๆ กัน เล่าไว้ โดยเหลือ รุ่งเรือง

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานกลุ่มที่ 3 เป็นการสร้างสรรค์ที่ใช้จินตนาการผู้วิจัยในการเรียบเรียงเรื่องราวให้เป็นไปตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้

ภาพที่ 11 “เหตุการณ์ร่วมสมัยกับพื้นที่วัดเขาทุเรียน” ในด้านสังคมและการเมืองนั้นประชาชนประสบความเดือดร้อนอย่างหนัก อันเนื่องมาจากการขาดแคลนข้าวบริโภค ทั้งนี้มาจากอุทกภัยใน พ.ศ.2485 ทำให้พื้นที่เพาะปลูกเสียหาย ชาวที่ผลิตได้ต้องถูกญี่ปุ่นบังคับซื้อเพื่อนำไปเลี้ยงทหารญี่ปุ่นทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกประเทศ ผลของสงครามทำให้เศรษฐกิจของไทยตกต่ำ เกิดภาวะเงินเฟ้อสืบเนื่องมาจากการพิมพ์ธนบัตรออกใช้มีปริมาณเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว ได้มีการโอนสัญชาติจากอิตาลีมาเป็นสัญชาติไทย คอร์ราโด เฟโรซี (Corrado Feroci) มาเป็น “นายศิลป์ พีระศรี” โดยมีช่างวาดภาพประกอบเหม เวชกรไปเป็นครูสอนวาดเขียนที่โรงเรียนเพาะช่าง จนมาถึงแนวคิด Abstract expressionism ในสหรัฐอเมริกาจนกลายเป็นยุคทองของศิลปะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ภาพที่ 12 “พื้นที่แหล่งเรียนรู้วัดเขาทุเรียน” โดย นักเรียน ธิดารัตน์ สีม่วง ได้แสดงทัศนะว่า “ศิลปะคือความสวยงามที่ยิ่งใหญ่หรือ สิ่งที่คิดสร้างสรรค์และสิ่งที่เราจินตนาการขึ้นของธรรมชาติ” อธิภัทร ฮวดหลี่ ได้แสดงทัศนะไว้ว่า “อยากให้ธรรมชาติอยู่กับเรานาน ๆ ให้ความสวยงามไม่ขาดหายหรือหายไป เช่น ต้นไม้ ภูเขา สว่างตา ได้แสดงทัศนะไว้อีกว่า “ความรู้สึกสนุกและได้ความรู้ต่าง ๆ มากมายได้ทั้งวาดภาพและการระบายและให้ความรู้ธรรมชาติ” ดลฤดี หลักการ ได้แสดงทัศนะไว้อีกว่า “ได้ความประทับใจ ได้ระบายสี รัชกาลที่ 5 ช่วยปกป้อง

แผ่นดินไทยพวกเรา” ลดาวัลย์ ชิวตา ได้แสดงทัศนะไว้อีกว่า “ได้ความสนุกและสมาธิในตัวเอง” พร้อมกับสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งที่มีช่วงเวลาพร้อมสมัยให้มาอยู่ร่วมกันอย่างมีเอกภาพ

หลักการทางศิลป์

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากเรื่องเล่าเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 จากพื้นที่วัดเขาทุเรียนและวัดเขาชะงอก โดยผู้เล่าเป็นชาวบ้านที่มีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าว ได้นำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ภาพ “สมเด็จพระเทพฯ เยี่ยมประชาชนที่วัดเขาทุเรียน” โดยเป็นเรื่องเล่าที่อยู่ในยุคปัจจุบัน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ภาพ “ทหารญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทย” ภาพ “วิถีชีวิตเชลยศึกฝ่ายสัมพันธมิตรในค่ายทหารญี่ปุ่น” ภาพ “การเล่นละครในค่ายทหารญี่ปุ่น” ภาพ “วัฒนธรรมญี่ปุ่นในสังคมไทย” ภาพ “เสรีไทย: พื้นที่วัดเขาทุเรียน/เขาชะงอก” ภาพ “ม้าถูกฆ่าตายเป็นพันตัว” ภาพ “ทหารเชลยทำถนนที่วัดเขาทุเรียน/เขาชะงอก” ภาพ “เชลยศึกในค่ายทหารฝ่ายสัมพันธมิตร” ภาพ “ทหารญี่ปุ่นนำอาวุธเครื่องใช้มาแลกอาหาร”

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ภาพ “เหตุการณ์ร่วมสมัยกับพื้นที่วัดเขาทุเรียน” ภาพ “พื้นที่แหล่งเรียนรู้วัดเขาทุเรียน” โดยผลงานสร้างสรรค์จะเป็นไปในลักษณะของภาพที่ผ่านการเล่าเรื่อง พร้อมกับการสร้างจินตนาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาภายในภาพ พร้อมกับภาพที่สะท้อนเนื้อหาที่มีลักษณะร่วมสมัยอยู่ด้วย

ด้านการจัดวางองค์ประกอบภาพ ด้วยการนำเรื่องเล่าจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาประสานสัมพันธ์กับการใช้จินตนาการโดยได้แสดงจุดสำคัญของเรื่องเล่าในแต่ละเรื่อง ให้เป็นประธานของภาพโดยมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับเรื่องเล่าเป็นองค์ประกอบรอง ความสำคัญของการจัดภาพ จึงเป็นการนำเสนอเนื้อหาภายในภาพที่สามารถสื่อความหมายให้ใกล้เคียง แต่อยู่บนพื้นฐานการใช้จินตนาการรวมทั้งภาพที่เป็นลักษณะการใช้องค์ประกอบจากเหตุการณ์ที่ร่วมสมัยอยู่ เช่นเดียวกัน

ด้านการจัดวางรูปทรง ด้วยการนำรูปทรงที่เป็นองค์ประธานของการจัดภาพ ให้มีเนื้อหาสาระสำคัญในการอธิบายความหมายภายในภาพ ให้มีเนื้อหาสาระสำคัญในการอธิบายความหมายภายในภาพที่สัมพันธ์กับหัวข้อที่ถูกระบุจากการตั้งชื่อภาพที่สามารถสื่อความหมายจากการจัดวางองค์ประกอบจากรูปทรงต่าง ๆ อาทิ ภาพคน ภาพสิ่งก่อสร้าง หรือภาพธรรมชาติ พร้อมกับการสร้างจินตนาการ ที่อยู่ภายใต้แนวคิดที่ผ่านการเล่าเรื่อง โดยให้รูปทรงต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างมีเอกภาพ เป็นต้น

ด้านการสร้างพื้นผิวในการสร้างสรรค์ผลงาน จากการแสดงออกทางศิลปะตามลักษณะเฉพาะของผู้วิจัย ด้วยการใช้สีสันทันและรอยแปรงในการสร้างสรรค์ผลงาน จึงทำให้การสร้างพื้นผิวจึงเป็นการสร้างร่องรอยจากการใช้ปลายพู่กัน ที่มีกลุ่มก้อนสีที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาภายในภาพที่สามารถสะท้อนพื้นผิวของการแสดงออกทางศิลปะที่เป็นไปอย่างธรรมชาติของการสร้างสรรค์ที่มีพื้นฐานจากอารมณ์และความรู้สึกในการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละชิ้นงาน ตามลักษณะเฉพาะของผู้วิจัยเป็นสำคัญ

ด้านการสร้างสรรค์ในเรื่องของรูปและพื้น ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยการคำนึงในคุณค่าของการสร้างน้ำหนักภายในภาพ ด้วยการแทนค่าน้ำหนักของภาพจากภาพขาวเทาดำ โดยได้แยกน้ำหนักของภาพด้วยการสร้างให้เป็นรูปและการเป็นพื้น เพื่อให้ภาพมีความคมชัด เพื่อเป็นการสร้างคุณค่าทางด้านทัศนศิลป์ต่อการรับรู้ในการแสดงออกทางศิลปะให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ด้วยการใช้รูปและพื้น นำเสนอต่อการรับรู้ได้ต่อไป

ด้านการสร้างสรรค์จากการใช้สีสันทัน ในการแสดงออกทางศิลปะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการแสดงออกทางศิลปะด้วยการใช้สีสันทันที่เป็นลักษณะโครงสร้างกลมกลืน โดยใช้สีสันทันสดใส สอดแทรกอยู่ในภาพตามความเหมาะสม

ถึงแม้เนื้อหาภายในภาพจะเป็นเรื่องสงคราม แต่ผู้วิจัยก็สามารถใช้การแสดงออกทางศิลปะที่เป็นลักษณะเฉพาะปรากฏอยู่ในผลงาน โดยให้ความสำคัญกับเนื้อหา ภายในภาพ แต่การใช้สีนั้นเป็นลักษณะเฉพาะของผู้วิจัย

การสร้างสรรคผลงานจากเรื่องเล่าตามที่เกิดขึ้นนั้น จึงเป็นการจัดวางองค์ประกอบตามรูปทรงรูปร่างที่มีร่องรอยของพื้นผิว และการสร้างน้ำหนักภาพขาวเทาดำ ที่สัมพันธ์กับรูปและพื้น แต่การใช้สีนั้นเป็นไปตามลักษณะเฉพาะตน ของผู้วิจัย

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาและสร้างสรรค์ศิลปะจากเรื่องเล่าเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 พื้นที่วัดเขาทุเรียน” จากการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะของผู้วิจัย ประกอบด้วยผลงานกลุ่มที่ 1 ภาพ “สมเด็จพระเทพฯ เสด็จเยี่ยมประชาชนที่วัดเขาทุเรียน” รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 1 ภาพ ผลงานในกลุ่ม 2 ภาพ “ทหารญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทย” ภาพ “วิถีชีวิตเชลยศึกฝ่ายสัมพันธมิตรในค่ายทหารญี่ปุ่น” ภาพ “การเล่นละครในค่ายทหารญี่ปุ่น” ภาพ “วัฒนธรรมญี่ปุ่นในสังคมไทย” ภาพ “เสรีไทย : พื้นที่วัดเขาทุเรียน/เขาชะงอก” ภาพ “ม้าถูกฆ่าตายเป็นพันตัว” ภาพ “ทหารเชลยทำถนนที่เขาทุเรียน/เขาชะงอก” ภาพ “เชลยศึกในค่ายทหารฝ่ายสัมพันธมิตร” ภาพ “ทหารญี่ปุ่นนำอาวุธเครื่องใช้มาแลกอาหาร” และภาพกลุ่มที่ 3 ภาพ “เหตุการณ์ร่วมสมัยกับพื้นที่วัดเขาทุเรียน” ภาพ “พื้นที่แหล่งเรียนรู้วัดเขาทุเรียน” ด้วยการแสดงออกทางศิลปะตามลักษณะเฉพาะตนของผู้วิจัย โดยพบประเด็นสำคัญจากการวิเคราะห์ผลงานของผู้วิจัย โดยมีประเด็นที่น่าสนใจจากการทำวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1) ประเด็นจากเรื่องเล่าที่ “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ทรงทราบว่า พื้นที่วัดเขาทุเรียนเป็นพื้นที่เคยเป็นค่ายทหารญี่ปุ่น ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 พระองค์ จึงสนพระทัยและเสด็จมาที่วัดเขาทุเรียน เพื่อพบปะกับประชาชนแบบไม่เป็นทางการ จนในระยะเวลาต่อมาพื้นที่วัดเขาทุเรียนก็ได้รับความสนใจจากหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชนในการมาศึกษาค้นคว้าและวิจัย จึงได้นำไปสู่การสร้างพื้นที่แหล่งการเรียนรู้ที่จะทำให้วัดเขาทุเรียนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครนายกสืบไป

2) ประเด็นที่เป็นเรื่องเล่าจากชาวบ้านที่มีชีวิตร่วมสมัยกับเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ผ่านมา พบประเด็นที่สำคัญ คือ ทหารญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทย แต่รัฐบาลไทยจำเป็นต้องทำตาม โดยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้กล่าวไว้ว่า “ผมได้เข้าไปเซ็น แล้วผมไม่รู้จะทำอย่างไร อย่างที่เคยคุยกันมานี้ก็คือ จะได้สู้ศึกไปตายดาบหน้า ดาบหลังไม่มีอีกแล้ว ใจดีสู้เสือ เขาจะเอาอย่างไรก็เอา ที่นี้ต้องทำแถลงการณ์ออกเสียงฟุ้งนี้เข้า ผมรู้สึกว่าเขาใจดีมาก เขาจะได้ลงหรืออย่างไรก็ไม่รู้...” ด้านเชลยศึก บี๋วงศ์ บุญธรรม “เชลยศึกฝรั่ง นุ่งผ้าเตี่ยว ตัวแดง หัวแดง นาสงสาร” ด้านการต่อต้าน บุญเอื้อ แสงสง่า “ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือ หรือต่อต้าน เพียงแต่ขายของให้เท่านั้น” กล่าวไว้อีกว่า “มีฝรั่ง ต่างชาติ เข้ามาในนครนายก โดยถูกจับเป็นเชลยศึก เห็นถูกเกณฑ์มาทำถนน ไม่สวมเสื้อ นุ่งผ้าเตี่ยว ชาวบ้านสงสาร นำอาหารมาให้แต่ทหารญี่ปุ่นขัดขวาง” ด้าน การเล่นละคร โดยสู ร่องทอง “ยังมีการเล่น ‘จิว’ อยู่เสมอ แสดงว่าไม่รู้ศึกหรือไม่แสดงออกเกี่ยวกับการแพ้สงคราม” ด้านการอาบน้ำ สวัสดิ์ กระสวยทอง “ญี่ปุ่นจะชอบเปลือยกาย อาบน้ำ ด้วยความมั่นใจชาวบ้านจะพากันวิ่งราว เอาเสื้อผ้าของทหารญี่ปุ่น และบางครั้งจะมีโจรไทยมาปล้นของญี่ปุ่น” ด้านขบวนการเสรีไทย บุญมี บุญผาชาติ “ชาวบ้านไม่มีความรู้เรื่องเสรีไทยไม่มีใครมาสอบถามด้านกำลังทหารความเป็นอยู่ของญี่ปุ่นแต่อย่างใด ย้ายเข้ามาได้ประมาณปีกว่า ก็มีการย้ายกลับ โดยทยอยออกไปเป็นชุด ๆ เป็นเวลาหลายวัน ชาวของต่าง ๆ อาวุธยุทโธปกรณ์ ก็ได้ทำลายฝังบ้าง หรือไม่ก็เอาไปทิ้งแม่น้ำ” ด้านม้า, ลา เสือจันทร์ สิงห์ “เมื่อญี่ปุ่นแพ้ในสงครามทหารญี่ปุ่นนำม้าและลาไปฆ่า จำนวน 1000 ตัว ใช้เวลาฆ่าทั้งวันเต็ม ๆ ประมาณ 30 วัน คอกม้าอยู่แถวเกษตรร่วมใจ ในปัจจุบัน วิธีฆ่าคือ จะจูงให้ม้ายืนอยู่ปากหลุม ที่ใช้สำหรับ เก็บรถ เป็นหลุมกว้าง ประมาณ 3 วา ยาว 5 วา จะมีหลายหลุม

แต่ละหลุม ห่างกัน 10 วา เมื่อจูงม้าขึ้นมาแล้ว ให้ม้า ลา ยืนที่ปากหลุมและบางตัวก็ปิดตา บางตัวก็ไม่ปิดตา ความจริง คนญี่ปุ่นเอง ก็อาจไม่ยอมขี่ม้า เพราะเห็นว่าการร้องไห้กอดคอม้า แต่อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องขี่ แม้คนไทยบางคนขอก็ไม่ให้ ม้าที่ตายเป็นจำนวนมากเช่นนั้น เมื่อเกิดการเนาเปื้อย จะทำให้มีน้ำที่หมักเนาไหลลงจากเขา จะเหม็นมาก ลุงเสือ เองไปยืนดูม้าที่ถูกฆ่าแต่ดูอยู่ได้ไม่นานนัก เพราะสงสาร และอนาถใจ เลยกลับบ้าน” ด้านเชลยทำถนน สังวาล ขาวบริสุทธิ์ “ถนนหน้าค่ายรอบ ๆ เขา พวกเชลยฝรั่งตัวแดง ๆ ใส่ผ้าเตี่ยว เป็นคนสร้างจากเขามีสถนมาทึงหิ้น” วิทิต อุจวาที “ในช่วงแรกทางการไม่ได้ประกาศให้เตรียมตัว รับผิดชอบการณแต่อย่างใด แต่ก็ไม่มีภาระหรือสู้รบกันในเขตจังหวัดนครนายกเลย” ด้าน ขอแลกอาหาร บุญเชื้อ แสงสง่า “เมื่อสงครามยุติลงญี่ปุ่น บางคน นำเอาอาวุธ ปืน กระบี่ มาแลกกับอาหาร กองทหารญี่ปุ่น ค่อย ๆ ถอนกำลังออกจากนครนายก”

3) ประเด็นเหตุการณ์ร่วมสมัยและการสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ จากช่วงเวลาที่ค่ายทหารญี่ปุ่นได้ไปก่อตั้งอยู่ที่พื้นที่เขาทุเรียนและเขาชะงอกอยู่นั้น เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะพื้นที่ในกรุงเทพฯ ก็ได้ดำเนินไปตามวิถีทางของตน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และด้านศิลปวัฒนธรรม ที่ได้ส่งผลมาถึงสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ด้วยการรับรู้จากเรื่องเล่าที่ผ่านงานเขียนหรือหนังสืออื่น ๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จึงทำให้เรื่องราวของสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้น ไม่ได้หายไปจากความทรงจำของคนไทยเลยก็ว่าได้ จากความทุกข์ที่เกิดขึ้นการสูญเสียทรัพย์สินเงินทองและเกียรติภูมิย่อมสำคัญกว่าการสูญเสียสิ่งใด ๆ อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่พื้นที่วัดเขาทุเรียนและเขาชะงอกจึงเต็มไปด้วยเรื่องราวที่สามารถสะท้อนได้ถึงอารมณ์และความรู้สึกของคนไทยและคนต่างชาติที่จะต้องได้มาร่วมชะตากรรมเดียวกัน จากเรื่องที่ผ่านมา ซึ่งก็ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าเหตุการณ์สงครามในลักษณะนี้จะไม่เกิดขึ้นอีก ถ้ามนุษยชาติยังใช้ชีวิตที่ยังตั้งอยู่ในความประมาทหรืออาจกล่าวได้ว่า ความซบซนของมนุษย์โลกในยุคปัจจุบันนั้น ไม่อาจกำหนดอะไรเพียงลำพังตนเองได้ จึงเป็นการตั้งรับกับสถานการณ์ของการปรับเปลี่ยนที่มีต่อชาวโลกได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. (2552). *ตำนานเสรีไทยภาคพิเศษ*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- [2] ดำริห์ เรื่องสุวรรณ. (2544). *ขบวนการแรงงานไทย ในการต่อต้านกองทัพญี่ปุ่นในสงครามโลก ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.